

УДК 7.011.4:159.98]:355.08"364

Юлія Вадимівна Івашко,
доктор архітектури, професор
Київського національного університету
будівництва і архітектури,
нострифікований доктор хабілітований

ORCID 0000-0003-4525-9182;

Андрій Юрійович Дмитренко,
кандидат технічних наук, доцент
Національного університету
«Полтавська політехніка імені Ю. Кондратюка»

ORCID 0000-0003-4757-5218

ВИКОРИСТАННЯ ЕЛЕМЕНТІВ АРТ-ТЕРАПІЇ ДЛЯ ПСИХОЛОГІЧНОЇ ДОПОМОГИ КОМБАТАНТАМ

Із початком російсько-української війни європейські країни виділили гранти для українських науковців. Одним з грантових напрямів стала тема, пов'язана з творчістю воюючих митців. На базі Інституту Історії мистецтва Лодзького університету (Польща) була створена програма, націлена на показ і популяризацію творчості військових фотографів. Програма передбачала організацію виставок, видання каталогів і монографій, створення короткометражних фільмів, проведення наукових конференцій. Від Лодзького університету ініціатором таких заходів стала докторка мистецтв, професорка, директорка Інституту Історії мистецтва Анета Павловська, від України – Юлія Івашко і Андрій Дмитренко, автори цієї публікації. З 2022 до 2024 року було проведено 10 фотовиставок в країнах Європи, надруковано матеріал у відомій японській газеті «Токіо сінбун», видано два каталоги [1; 2], монографію, проведено дві конференції, прочитано цикли лекцій про воєнну фотографію як специфічний різновид мистецтва, видано дві повісті про війну польською мовою.

В подальшому учасниками проєкту стали Лодзька Політехніка, Краківська політехніка імені Т. Костюшка і Познанська Політехніка, де були проведені фотовиставки і прочитані цикли лекцій для студентів і викладачів.

У 2024 році у рамках Вишеградської стипендії було проведено цикл лекцій щодо ролі мистецтва в часи війни і в післявоєнний період і видано монографію, засновану на елементах арт-терапії засобами акварельного живопису.

Сьогодні питанням використання мистецьких засобів для подолання психологічних травм війни займаються різні інституції, пропонуючи власні програми. Військові і члени родин займаються іконописом, малюють картини, відвідують виставки.

Українські і польські науковці сконцентрували свою увагу на мистецькій

**Ювілейна X Міжнародна науково-практична конференція:
Актуальні проблеми психологічної та соціальної адаптації в умовах кризового суспільства**

складовій як такій, поставивши перед собою мету представляти творчість воюючих митців. Як зазначила ініціаторка цього проєкту з боку Польщі професор Анета Павловська, такі проєкти мають декілька завдань:

- показувати правду війни поза межами України і таким чином забезпечувати підтримку України у світі (рис. 1);
- забезпечувати визнання і популярність митцям, які зараз на фронті (рис. 2);
- популяризувати творчість митців-комбатантів, що їм допоможе соціалізуватись після війни і полегшить задачу знайти собі цивільну справу;
- стимуляція митців-комбатантів, що не мають профільної освіти, до її здобуття.



Рисунок 1 – Виставка в Лодзькому науковому товаристві, 2022 р.



Рисунок 2 – Монографія про творчість воюючого художнього фотографа, 2023 [3]

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Iwaszko J., Belińskij S. J1:5. Łódź : LTN-Łódź, 2022. 28 s.
2. Iwaszko J., Belińskij S. Kwiaty Południa. Łódź : LTN-Łódź, 2022. 32 s.
3. Iwaszko J., Pawłowska A., Iwaszko O. W dobrej i złej doli. Przekształcenia

stylistyczne fotografii Sergija Belińskiego. Łódź : LTN-Łódź, 2023. 152 s.

4. Belinskyi S., Dmytrenko A., Ivashko Y., Pawłowska A. The Face of the War in Ukraine. War Devastation and Reconstruction Concepts. *Oblicza wojny*. T. 8., Wydawnictwo Uniwersytetu Łódzkiego, 2023. S. 15–35.

5. Belinskyi S., Ivashko Y., Kravchenko, I. L. Dmytrenko A., Dreval I. Analysis of Fine-Art Photography Techniques in Representing the Tragedy of War in Ukraine Using Serhii Belinskyi's Works. *Art Inquiry*. 2023. Vol. 25. P. 345–365.

6. Iwaszko J., Pawłowska A. *Kalejdoskop: Julia Iwaszko i jej akwarele*. Łódź : LTN-Łódź, 2024. 236 p.